

en Konkurrence. Dette tror jeg nu virkelig ikke er Tilfældet. Man har stadigt søgt Konkurrence og man har ikke i nogen særlig Grad favoriseret det meget omtalte indenlandske Værst. Som oplyst af Mindretallet i Udvalgets Betænkning har der i Maret 1874—75 fundet den Mærkelighed Sted, at af 5 til Marinen bestilte Dampmaskiner ere kun 2 bestilte hos Burmeister og Wain, medens 3 ere bestilte paa engelske Værster. Dette synes ikke i høi Grad at tyde paa, at man har villet favorisere Firmaet Burmeister og Wain. — Det ærede Medlem beklagede dernæst, at man paa denne Maade havde stødt det meget værdifulde Værst i England Penn & Son bort fra Marinen. Nu tror jeg virkelig ikke, at man med den Virksomhed, der indtil for kort Tid siden har fundet Sted paa alle de engelske Værsteder, har lagt overordentlig stor Vægt paa ogsaa at faae Bestillinger fra den danske Marine. Jeg har ikke villet nedsette de Leverancer, som ere komne fra Penn & Sons Værsteder, og jeg skal indrømme, at mine Udtalelser om en mindre fuldendt Forarbejdelse af de engelske Maskiner navnlig gjaldt Maskiner fra et andet Firma. Men man tager storlig fejl, naar man tror, at det er saa overordentlig let for Marinebestyrelsen at komme overens med disse fremmede Fabriker; de stille deres Forbringere meget høit. Grunden til denne høie Stille af Forbringere kan være forskjellig; den kan søges dels i en hurtig rivende Afsetning af deres Fabrikater, dels i de vanskelige Forhold, der ere komne til Stede for Fabrikkerne ved Arbejderforholdene. Men det ærede Medlem vil dog vistnok indrømme mig, at Marinebestyrelsen maa være meget betænkelig ved at indlade sig med en fremmed Fabrik, naar man til Svar paa sine Forespørgsler faar noget Saadant som, at man ikke er i Stand til med Nøiagtighed at opgive Prisen paa de bestilte Maskiner, man vil ikke paa nogen Maade binde sig med Hensyn til Tiden, men Marinebestyrelsen kan være forvisset om, at man vil sætte Prisen saa billig som mulig og søge at tilendebringe Forskerdigelsen af Maskinerne saa hastig som mulig. Naar dertil kommer den — hvad jeg vil kalde, — Hensynsløshed af vedkommende Fabrik, at den ikke tager noget Hensyn til den Hovedbetingelse, man har stillet, saa synes jeg, at der kan være Opfordring for Marineministeriet til at forsøge, om man ikke kan faae Arbejdet lige saa godt fra de indenlandske Værster.

Bøssen: Det sidste Punkt, at vedkommende Firma skulde kunne svare saa afvisende, gjælder jo ikke med Hensyn til „Dvin“; men har Marinebestyrelsen senere faaet Svar af den Art, var det dog muligt, og jeg veed ikke om den høitærede Marineminister har tænkt sig det, at dette netop kunde være foranlediget ved den Maade, hvorpaa Marinebestyrelsen var optraadt i Anled-

ning af det Tilfælde, som sidst blev Gjenstand for en nærmere Forhandling. Det er dette, jeg har anket over, at man ikke synes fra Marinebestyrelsens Side at have taget tilstrækkeligt Hensyn til vort eget Firmas Interesser ved at bevare en Forbindelse, som kunde være en Konkurrence for dette; thi i den Henseende tror jeg, at vort eget Firma staar saa høit, at en Konkurrence med Firmaer af anden Rang vistnok ikke vilde have nogen synderlig Virkning.

Navn: Jeg har nærmest begjæret Ordet for at udtale mig i Anledning af den Bøde, som Fabrikkerne af „Dvins“ Maskiner blev paalagt for for silbig Aflevering af disse Maskiner. Det vil af Betænkningen ses, at disse Maskiner skulde være leverede inden den 1ste Juli 1873; men at de først fuldstændig vare modtagne paa Værftet den 16de Juni 1874. I den Anledning udtaler Udvalget: „Forsinkelsen har for Fabrikkerne medført en Bøde af 13,500 Kr. medens Bøden i Kontrakten var bestemt til 25 £ for hver Dag, Leveringen forsinkedes, altsaa beregnet for 1/2 Aar omtrent 80,000 Kr., for et helt Aar omtrent 160,000 Kr. Det er Alt, hvad Udvalget siger om den Sag, og derpaa bygger det den Dom, at dette Forhold tilligemed andre ikke egne sig til at vække Tillid til Marineministeriets „Citationsvilkkaar“ — kaldes det. Det forekommer mig imidlertid, at naar Udvalget udtaler en saadan Dom om Ministeriets Bestemmelse af Bøden, saa var der nogen Grund til at vise, at det overhoved havde gjort sig bekendt med den Sag, det taler om; thi det foreligger der i Betænkningen aldeles Intet om. Der er blot sagt: Bøden var hver Dag saa og saa meget, Maskinerne ere komne paa Værftet omtrent 1 Aar senere, end de skulde, og saa regnes ud, hvor stor Bøden var, og tillige, jeg veed ikke hvorfor, hvor stor den vilde være for et halvt Aar; men ellers er der Intet sagt om Sagen. Der er saaledes ikke omtalt, at det i Kontraktens § 6 er fastsat, at Bøden for en senere Levering bortfalder, naar det kan godtgøres, at Forsinkelsen er begrundet i Omstændigheder, der ere Fabrikkerne aldeles utilregnelige. Naar der nu er en saadan Bestemmelse, var der vel Grund til at undersøge, hvorvidt denne Paragraf er kommen til Anvendelse eller ikke, men det foreligger der ikke Noget om i Udvalgets Betænkning. Det synes dog altsaa, som det havde været naturligt, om Udvalget, dersom det ikke finder Noget om Sagen, hvad det ikke vil gjøre, i Statsrevisionens Betænkning for indeværende Aar, saa faae efter, hvorvidt der findes noget i Statsrevisionens Betænkning for det foregaaende Aar. Der er Sagen undersøgt, og Statsrevisionen er da kommen til et komplet modsat Resultat af Udvalgets Flertal, idet Statsrevisionen mener, at der endog saa kunde have været anført Noget til Støtte for aldeles at fritage Fabrikkerne for Bøden,